

PĘDZLE

Pędzel, jako narzędzie malarskie, składa się z trzonka, skuwki oraz włosia. Służy on do przenoszenia i nakładania farby na malowaną powierzchnię.

Pędzle artystyczne różnią się od siebie przede wszystkim rodzajem włosia, jego kształtem oraz rozmiarem. Włosie stosowane do wyrobu pędzli możemy podzielić na naturalne, sztuczne i mieszane. W przypadku pędzli z włosia naturalnego, a w szczególności z włosia zwierząt futerkowych, duży wpływ na jego jakość ma pora roku pozyskiwania surowca do ich produkcji. Najwartościowsze włosie pozyskiwane jest głównie w okresie zimowym.

Do techniki temperowej najczęściej polecane są pędzle wykonane z włosia:

- wiewiórki,
- kuny,
- łasicy syberyjskiej,
- sobola.

Pędzel z wiewiórki (белка, squirrel) Pędzel z włosia wiewiórki jest czarny, w dotyku jest bardzo miękki i gładki.

Najlepszy włos do produkcji pędzli znajduje się na ogonie, bowiem włoski są tam najdłuższe oraz posiadają odpowiednią elastyczność. Pędzle z wiewiórki są bardzo miękkie, wykorzystuje się je do malowania temperą i akwarelą. Do malarstwa olejnego są one za miękkie, a rozpuszczalniki stosowane w technice olejnej powodują uszkodzenie włosia i jego wypadanie. Włos wiewiórki jest bardzo delikatny i podatny na wycierania, a jego wytrzymałość na zużycie wynosi około 30%. Poprawna dbałość o pędzle, a szczególnie o ich mycie, może przedłużyć ich żywotność. W malarstwie ikon pędzlem z wiewiórki najlepiej stosować do laserunków lub do malowania w technice plawki.

Pędzel z kuny (куница) Pędzle z kuny są bardzo podobne na wiewiórczych: czarny koloru włosów i podobnie miękkie, są jednak bardziej sprężyste.

Włos kuny w swych właściwościach niewiele różni się od włosia wiewiórki. W zależności od rejonu pochodzenia zwierząt, których włosie stosowane jest do wyrobu pędzli, włosy

będę różnić się sprężystością. Pędzel z kuny zamieszkujące rejony górskie będzie bardziej sprężysty niż kun zamieszkujące tereny równinne. Wytrzymałość na zużycie mniej więcej taka sama jak i przy pędzlach z wiewiórki, tj. 35-40 %. Pędzelki z kuny rzadziej spotykane są w sprzedaży.

Pędzel z łasicy syberyjskiej (колонок, Siberian sable) Włosie łasicy syberyjskiej ma rudy albo jasno brązowy odcień, w dotyku jest sprężysty twardy.

Do produkcji pędzli nadaje się tylko zimowa okrywa samców. Najlepsze pędzelki są wykonane z włosa jakie jest na ogonie. Włos łasicy jest o wiele twardszy od wiewiórki i kuny. Jego wytrzymałość na zużycie wynosi powyżej 56%. Taki pędzel ściera się o wiele dłużej niż z wiewiórki, praktycznie włosie podczas użytkowania nie wypada. Z czasem włoski na koniuszku pędzla zaczynają skręcać się, tak jak gdyby się wystrzępiały. Pędzle z włosa łasicy nadają się do malarstwa temperowego oraz olejnego. Sprężysty pędzel dobrze sprawdza się w prowadzeniu wyraźnych równych linii, grafiki i kaligrafii.

Pędzel z sobola (соболь, red sable) Włosy sobola są bardzo podobne do włosa łasicy syberyjskiej. Są one równie sprężyste, mają jednak odcień ciemno brązowy.

Dla wielu producentów pędzli artystycznych nie ma różnicy pomiędzy włosami tych zwierząt, w związku z tym często używa się jednej nazwy handlowej (np. czerwony soból-kolinsky). Istnieją jednak pewne różnice. Włosy sobola nie są tak długie jak łasicy, są za to znacznie cieńsze. Charakteryzują się wysoką odpornością na zużycie-80%. Nie strzępią się i praktycznie do końca zachowują swój pierwotny kształt. Prawdziwe pędzle z sobola są bardzo rzadkie i dość drogie, ale są one warte swojej ceny. W ikonografii są one niezastąpione, doskonałe do malowania techniką suchego pędzla oraz do precyzyjnego malowania szczegółów.